

Vlaanderen
is natuur

Vlaanderen
is wetenschap

Grofwildbeheer in Drongengoed: van uitdaging naar adaptief beheer

Jim Casaer (Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek) en
Klaar Meulebrouck (Agentschap voor Natuur en Bos)

22 okt 2024

Voorgeschiedenis

Natuurgebied Drongengoed en omgeving (ruim 730ha)

- O-VL
- IHD
- ≠ beheerders
- Natuur doelstellingen

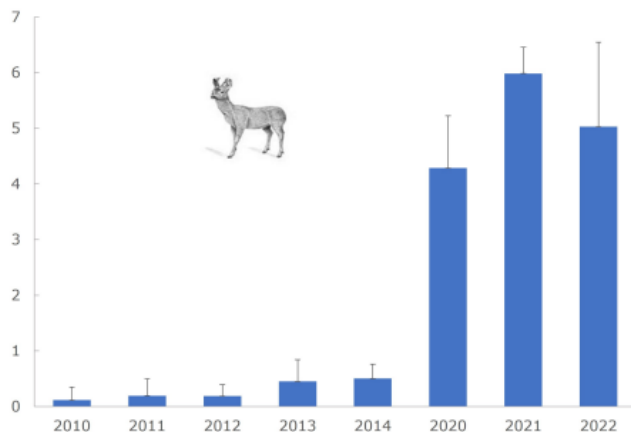
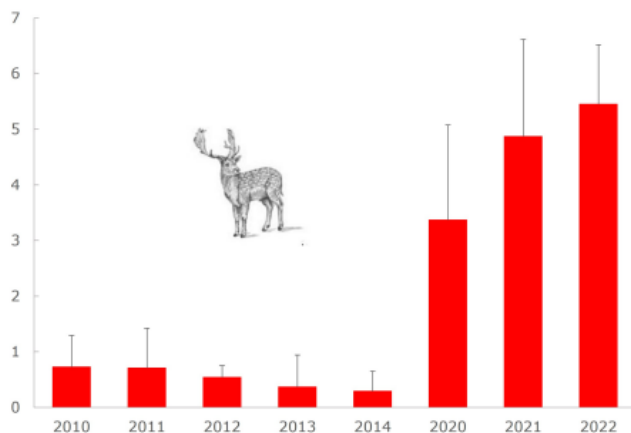
Natuurgebied Drongengoed en omgeving (ruim 730ha)

- Veel recreatie
- Militair vliegveld Ursel
- Omliggende landbouw en boomkwekers
- Drukke verkeersassen

- Gestandaardiseerde wildtellingen in Drongengoed sinds 2010
- Jaarlijks herhaald in periode 2010-2014 – pauze – 2020 herstart
- Vergelijking van de KPI: aantal waargenomen dieren/afgelegde km
- Stijging ree en damhert ivm periode 2010-2014

Grofwildtellingen in het Drongengoed en omgeving

2022

Alain Dillen
Jim Casaer
Jan Vercammen
Klaar Meulebroeck

Wildschade in en rond Drongengoed

Impact op boshabitats:

- Vraatschade kiemplanten bomen en struiken
- Vraat- en veegschade plantsoen bosuitbreiding
- Verhinderen uitbreidingsmogelijkheden en omvorming naar habitatwaardig bos

Impact bij omliggend landgebruikers:

- Vraat- en veegschade omliggende landbouwpercelen en boomkwekers
- Grote kosten preventieve maatregelen

Impact op omliggend verkeer (veiligheid):

- Stijgend aantal aanrijdingen op wegen
- Veiligheid actief vliegverkeer vliegveld

Eerste jacht in Drongengoed (2019)

Voor 2019:

- Sinds 2006: ree en damhert bejaagd in omliggende jachtgebieden
- Preventieve maatregelen
- Geen impact op populatiegroei beide soorten

Visie ANB Damhert

- Tolereert populatie damhert
- Grijpt in wanneer teveel schade

Jacht ism partners Drongengoed

- Publieke commotie
- Politiek stilgelegd: vraag wetenschappelijke onderbouwing

Doelstelling ANB

- Duurzaam behoud gezonde populaties
- Waarborg ecosysteemfunctie boscomplex
- Aanvaardbaar niveau negatieve impact
- Geen geografische verspreiding damhert
- Waarborg observatie grofwild Drongengoed

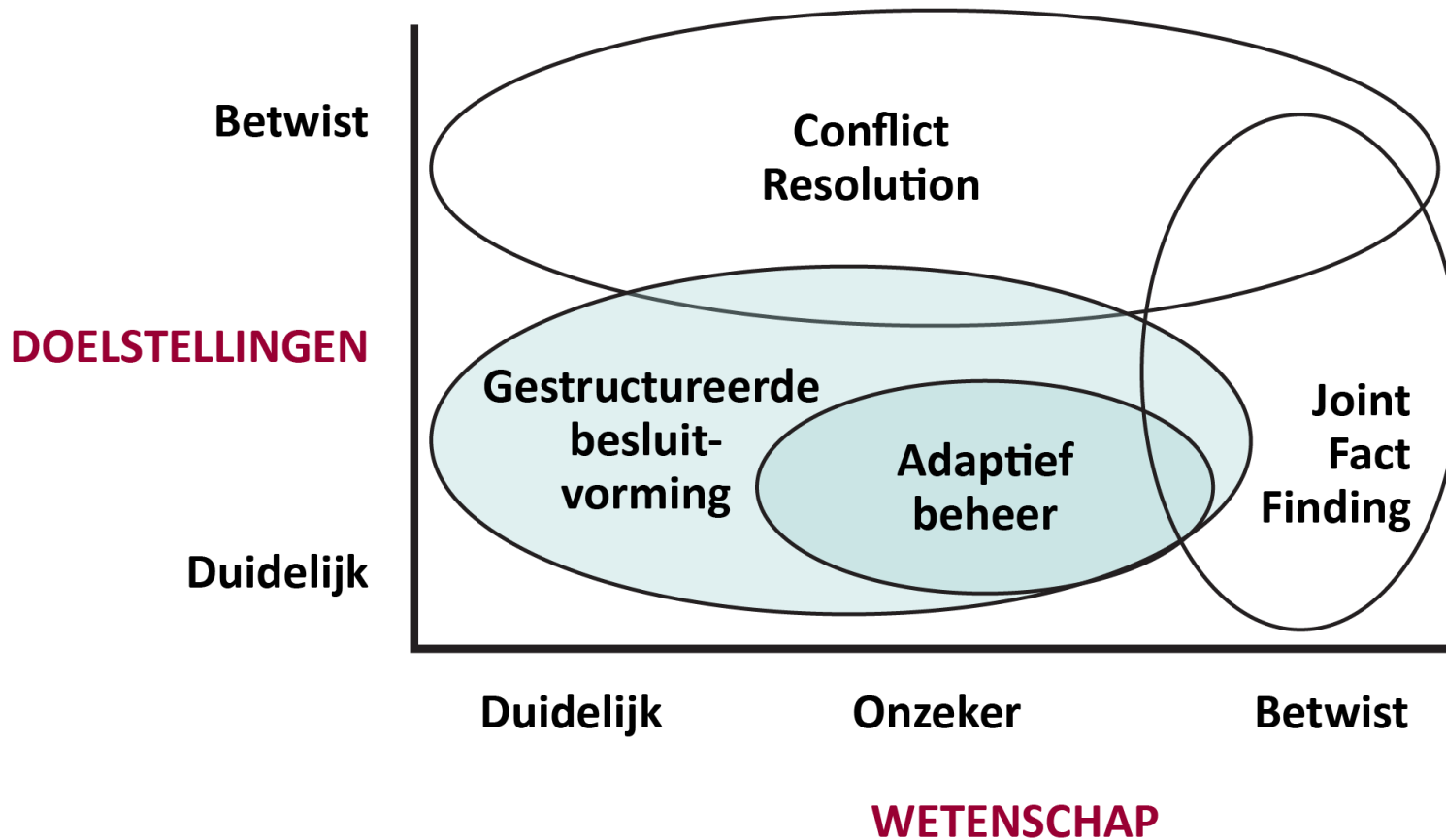
→ Opdracht INBO wetenschappelijk
onderbouwd plan wildbeheer

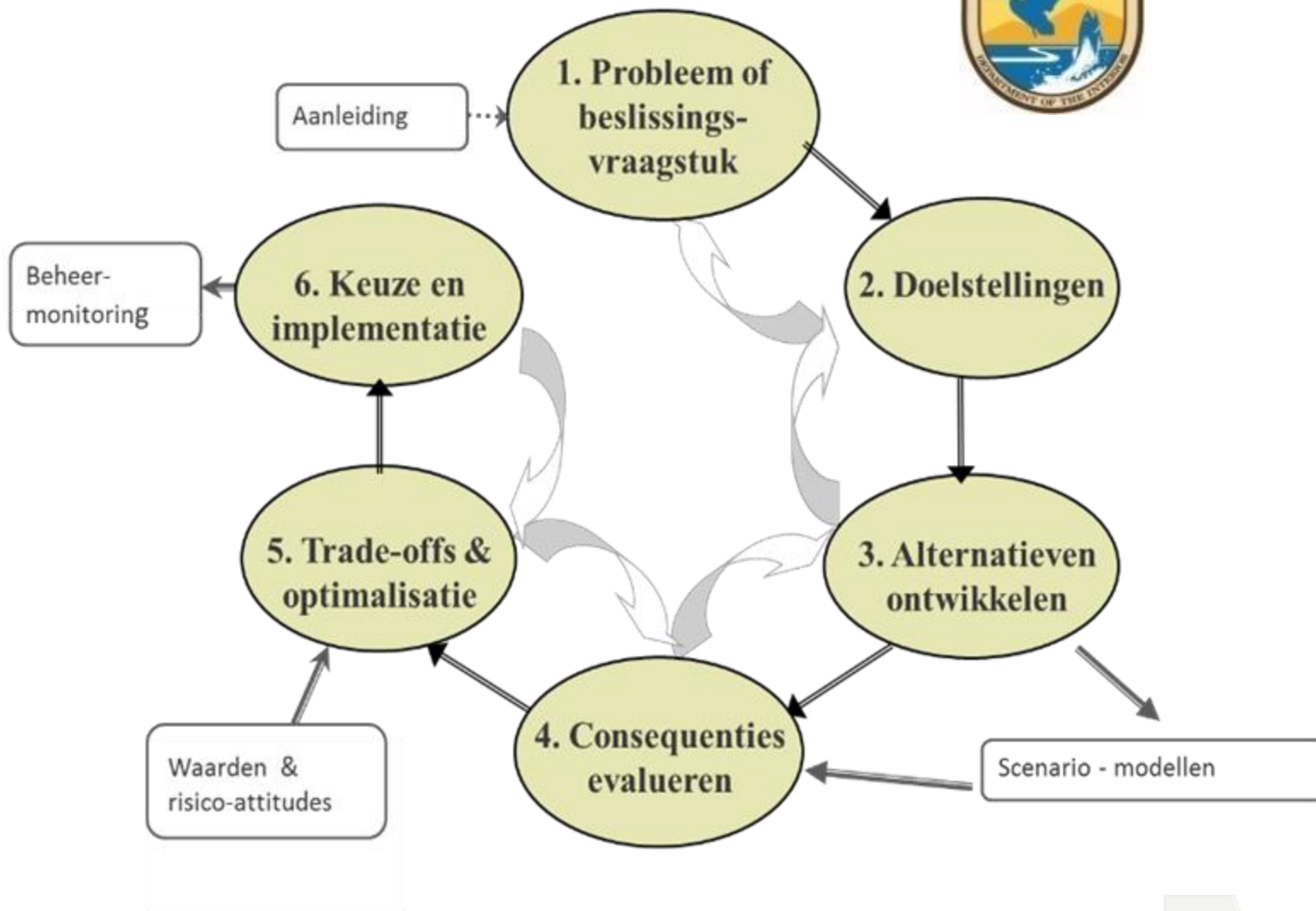
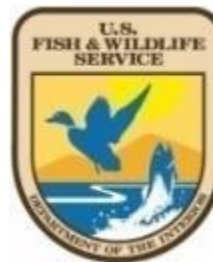

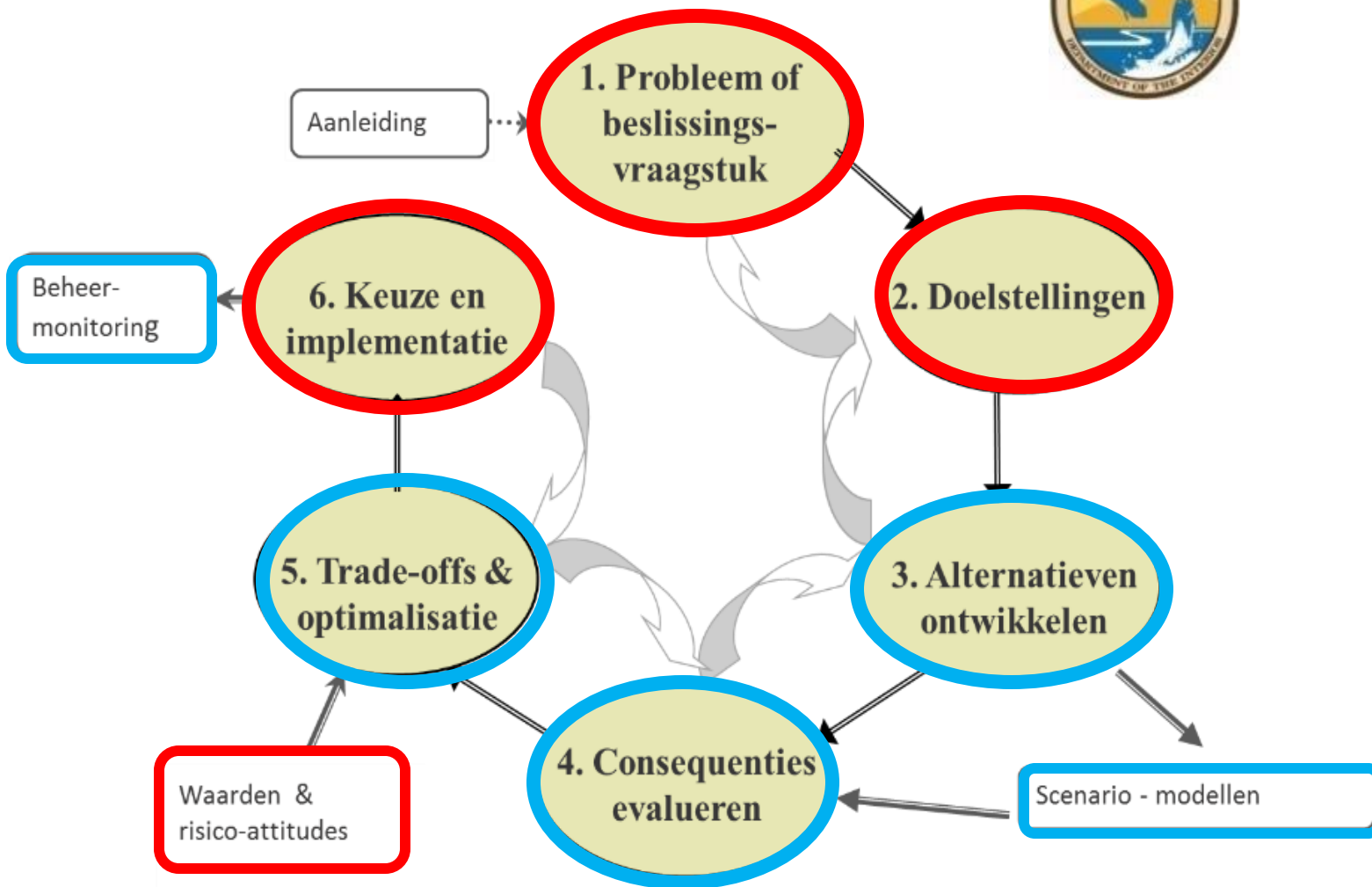
Plan van aanpak

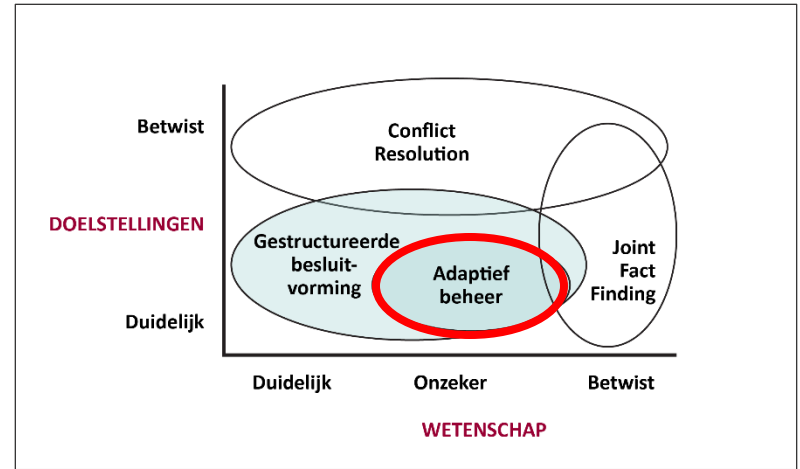
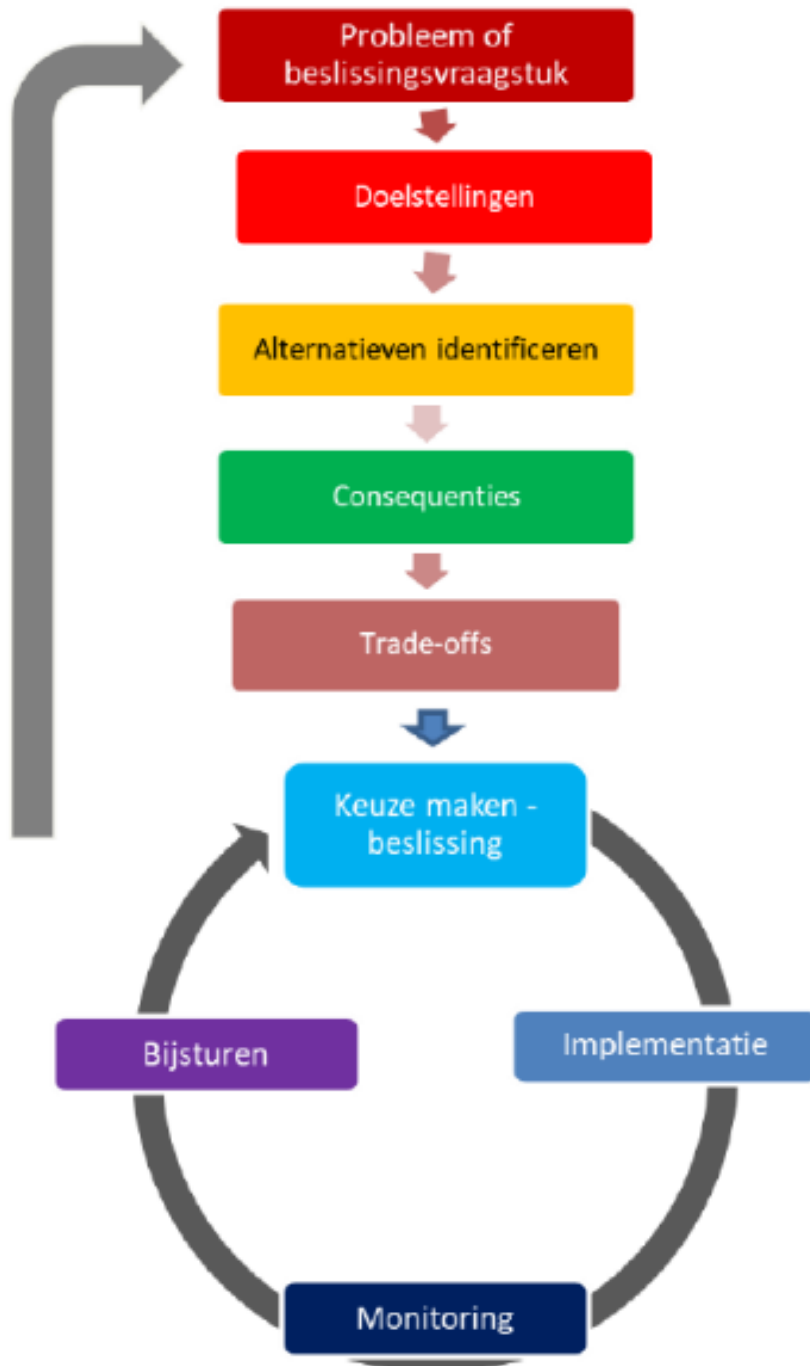

SDM

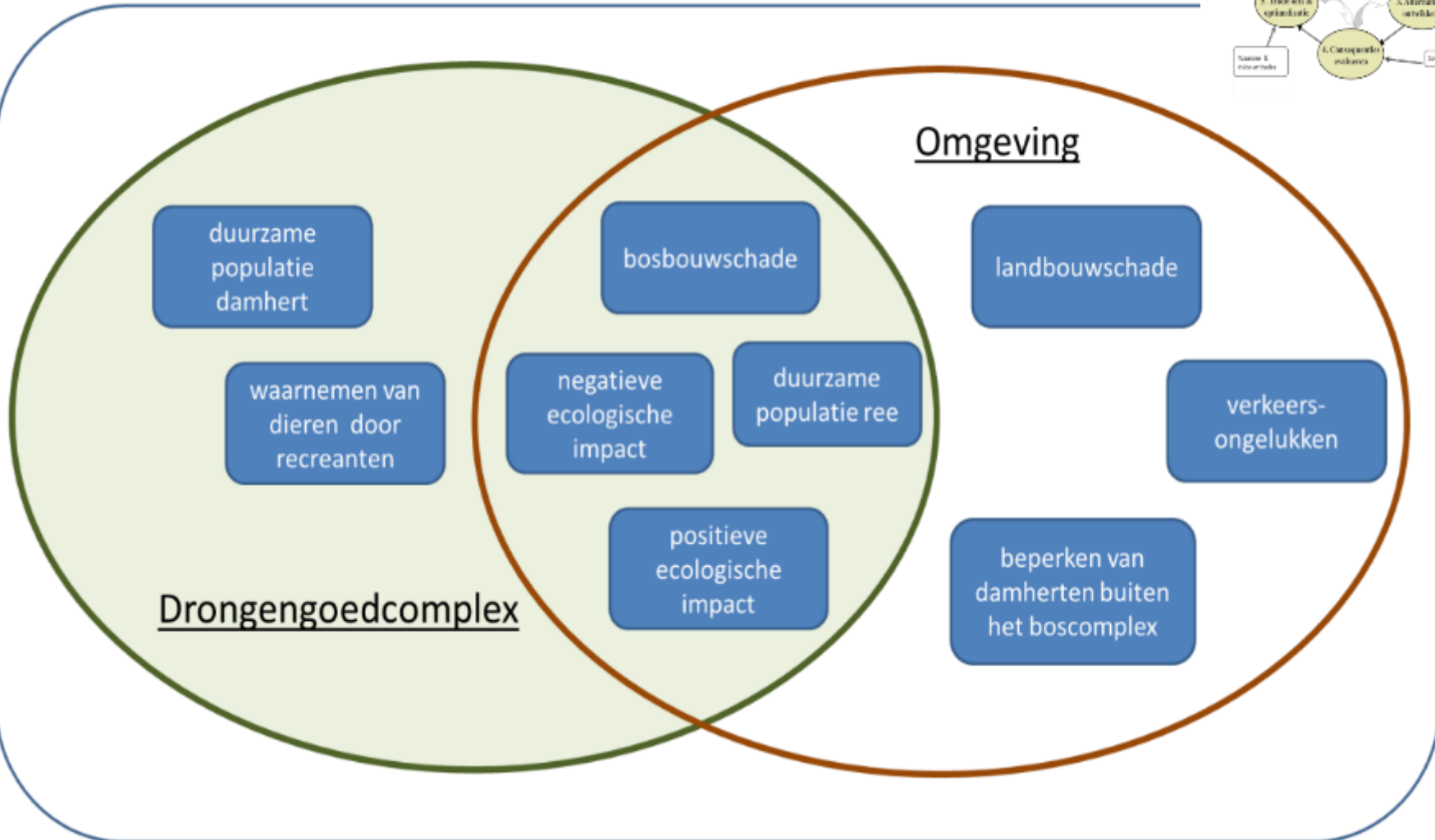

Belanghebbenden en doelstellingen

Vlaams beleid

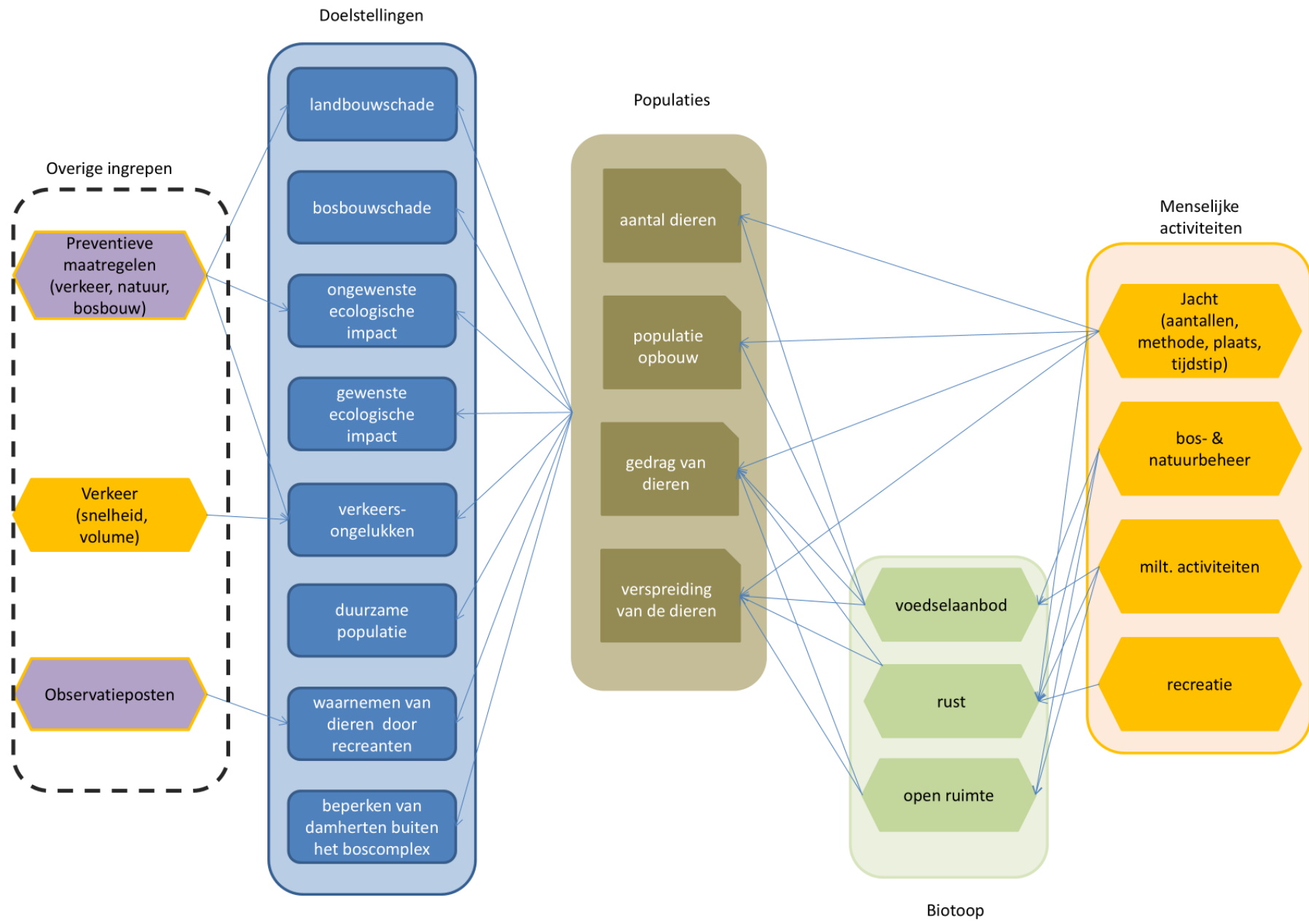

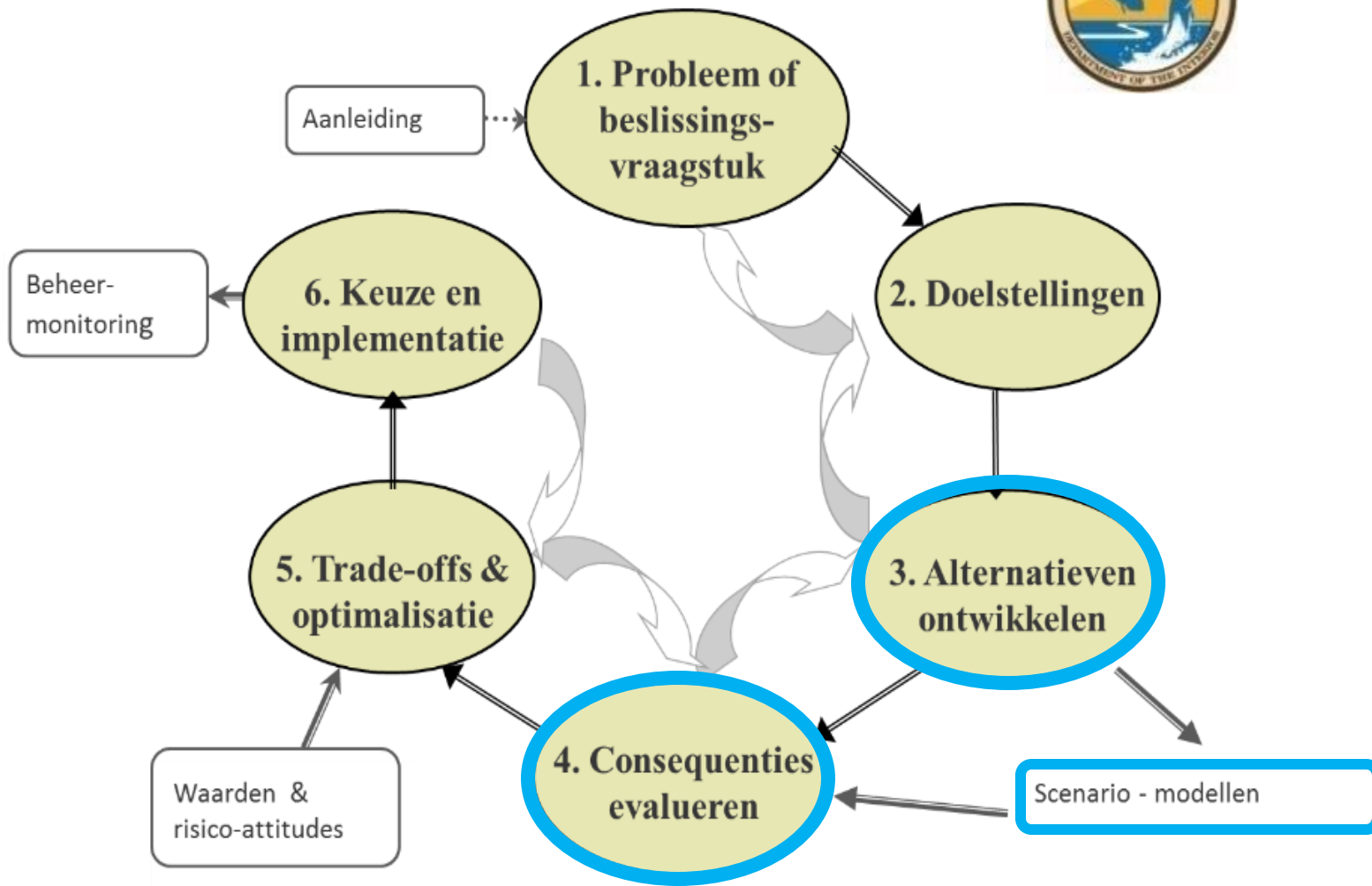
Maatregelen

Inventaris mogelijke maatregelen

Maatregel	Middelendoelstelling	Heeft een effect* op volgende einddoelstellingen
Plaatsen van rasters rond kwetsbare vegetaties	Toegang tot kwetsbare vegetaties voor ree en damhert onmogelijk maken	3,8,9
Plaatsen van individuele boombescherming	Individuele bomen beschermen tegen vraat door ree of damherten	1,8,9
Afschot van ree	Populatiegrootte ree beperken	1,2,3,4,5,6,8,9
Afschot damhert binnen het gebied	Populatiegrootte damhert beperken binnen het gebied	1,2,3,4,5,6,7,8
Afschot damhert buiten het gebied	Aanwezigheid damhert buiten het gebied zo laag mogelijk houden	1,2,3,4,5,6,7,9
Beperken van de reproductie door hormonen/ anticonceptie/sterilisatie van ree /damhert in het Drongengoed	Populatiegroottes van ree en damhert beperken in het gebied	1,2,3,4,5,6,7,8
Wegvangen van damherten / reeën in het Drongengoed	Populatiegroottes van ree en damhert beperken in het gebied	1,2,3,4,5,6,7,8
Plaatsen van verkeersremmers	Verkeer vertragen	2,9
Invoeren / handhaven van snelheidsbeperkingen	Verkeer vertragen	2,9
Plaatsing van rasters langsheen de gevaarlijke plaatsen op de weg	Toegang tot de rijstroken voor ree / damhert onmogelijk maken	2,8,9
Observatieposten aanleggen	Verhogen van kansen om aanwezige dieren waar te nemen	6,8
Creëren van rustzones (niet of beperkt toegankelijk voor recreatie) in het Drongengoed	Bekomen van andere geografische en temporele verspreiding van damherten en reeën	1,2,6,8
Creëren van open gebieden in het Drongengoed	Bekomen van andere geografische en temporele verspreiding van damherten en reeën	1,2,6,8

Biotoop

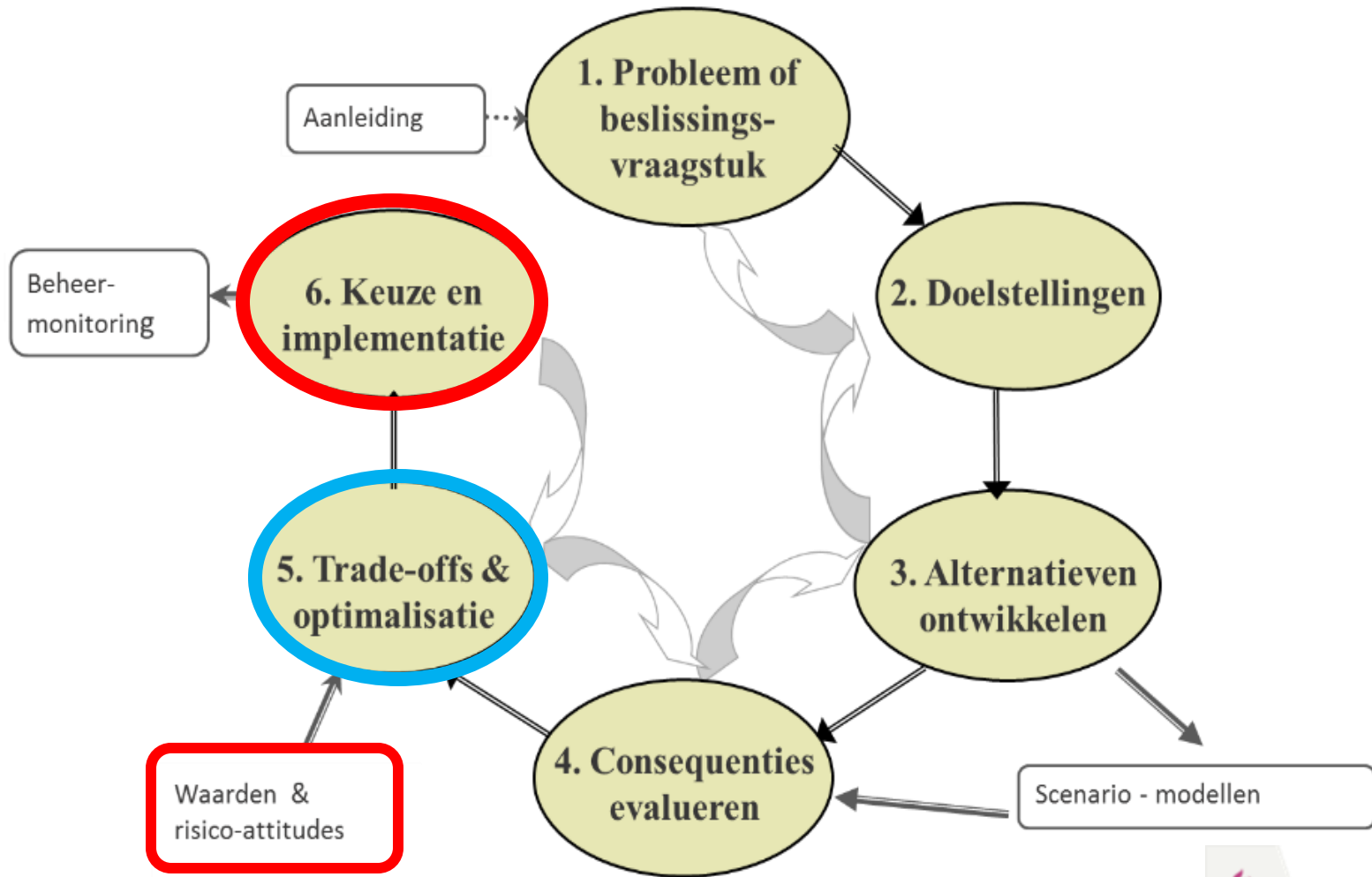
- # strategieën ontwikkelen (combinatie van maatregelen)
 - volledig zijn,
 - waarde-keuzes en doelstellingen gericht zijn,
 - voldoende gedetailleerd zijn om in een volgende stap de consequenties van elk van deze strategieën voor elk van de doelstellingen in kaart te kunnen brengen,
 - intern coherent zijn,
 - onderling voldoende verschillend zijn.

Gregory et al. (2012)

Strategie	strategie BIBURD	strategie BIRD	strategie BURD	strategie RD	strategie BIBUD	strategie BID	strategie BUD	strategie D	strategie BIBU	Strategie	strategie RABRD	strategie RABID	strategie RAD	strategie RABI	strategie RA
Strategie nummer	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Maatregelen															
<u>Preventieve maatregelen vraat/veegschade binnen Drongengoed</u>															
Plaatsen van rasters rond kwetsbare vegetaties in het gebied	*	*			*	*			*		*	*		*	
Plaatsen van rasters rond bosverjonging in het gebied	*	*			*	*			*		*	*		*	
Plaatsen van individuele boombescherming in het gebied	*	*			*	*			*		*	*		*	
<i>Plaatsen van rasters ter bescherming boomkwekerijen buiten het gebied</i>															
<u>Populatiebeheer buiten het gebied</u>															
<i>Afschot van ree buiten het gebied</i>	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
<i>Afschot damhert buiten het gebied</i>	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
<u>Populatiebeheer binnen Drongengoed (ANB + Militair gebied)</u>															
Actief populatiebeheer van ree in het gebied	*	*	*	*							*				
Actief populatiebeheer van damhert in het gebied	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*		
<u>Preventieve maatregelen verkeersveiligheid/ongelukken in en rond het Drongengoed</u>															
Plaatsen van verkeersremmers															
Invoeren / handhaven van snelheidsbeperkingen (al dan niet tijdelijk in functie van activiteitenpatronen van de dieren)															
Plaatsen van rasters langsheen de gevaarlijke plaatsen op de weg	*		*		*		*		*						
Plaatsen van waarschuwingsborden (al dan niet dynamische borden) op gevaarlijke wegen	*		*		*		*		*						
Verbeteren van de wegverlichting															
<i>Volledig gebied afrasteren</i>											*	*	*	*	*
<u>Landschaps inrichtingsmaatregelen Drongengoed</u>															
Observatieposten aanleggen	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Creëren van rustzones (niet of beperkt toegankelijk voor recreatie) in het Drongengoed	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Creëren van open gebieden in het Drongengoed	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
<u>Sensibilisering en informatie</u>															
<i>Voorzien van informatiecampagnes naar breed publiek toe, zowel over damhert en ree op zich als over het beheer (doelstellingen en maatregelen)</i>	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

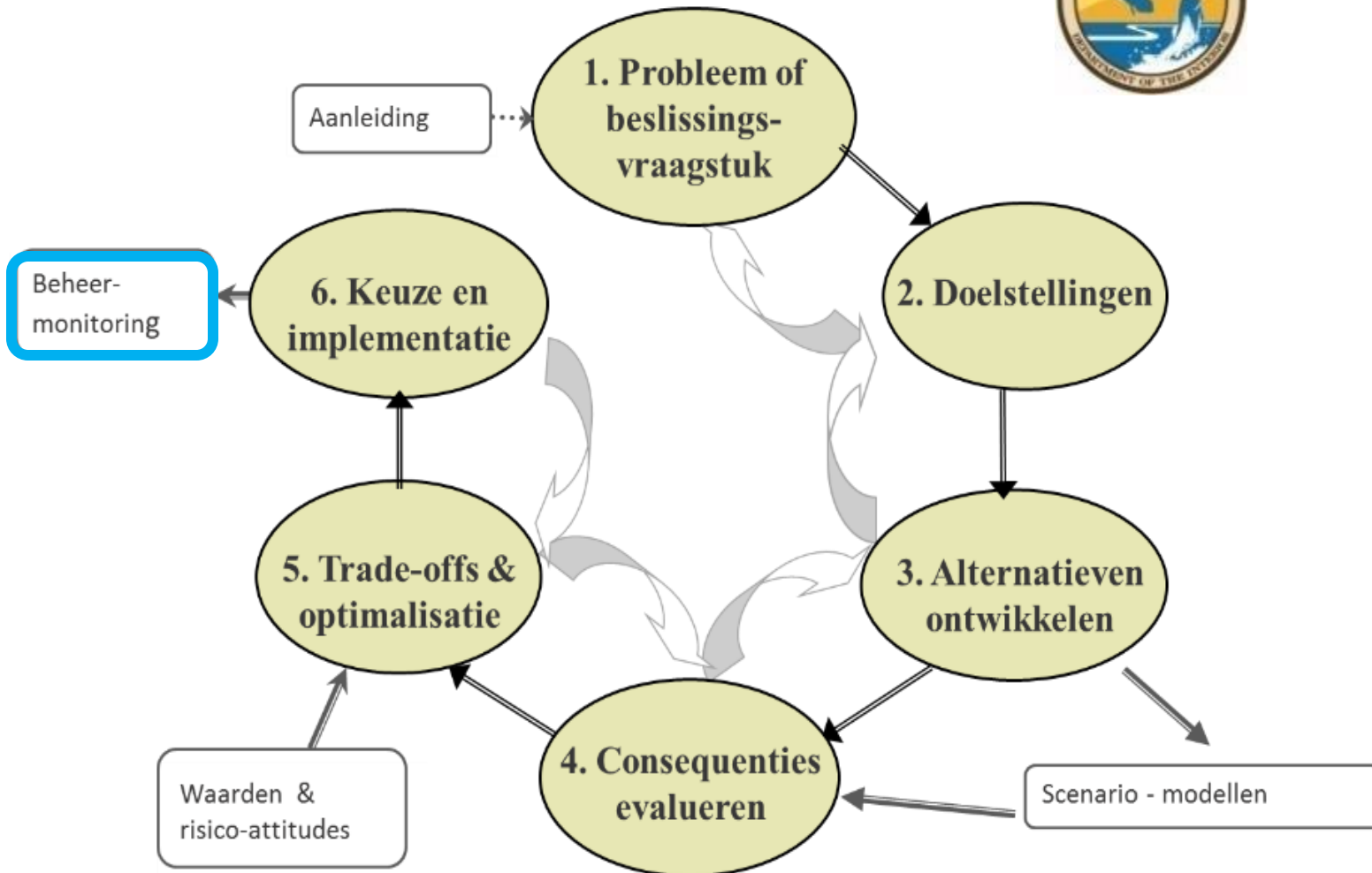
Keuzes maken

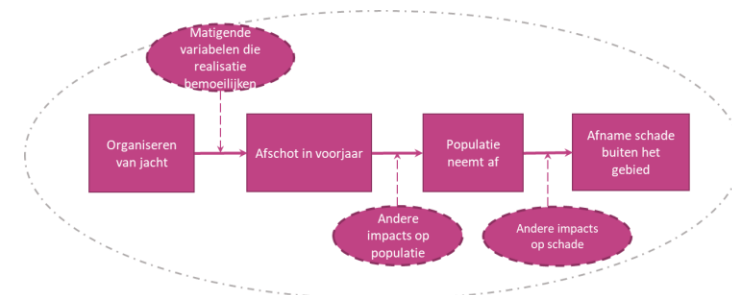
Monitoring

Monitoring ifv beheer, bijsturing en kennisopbouw

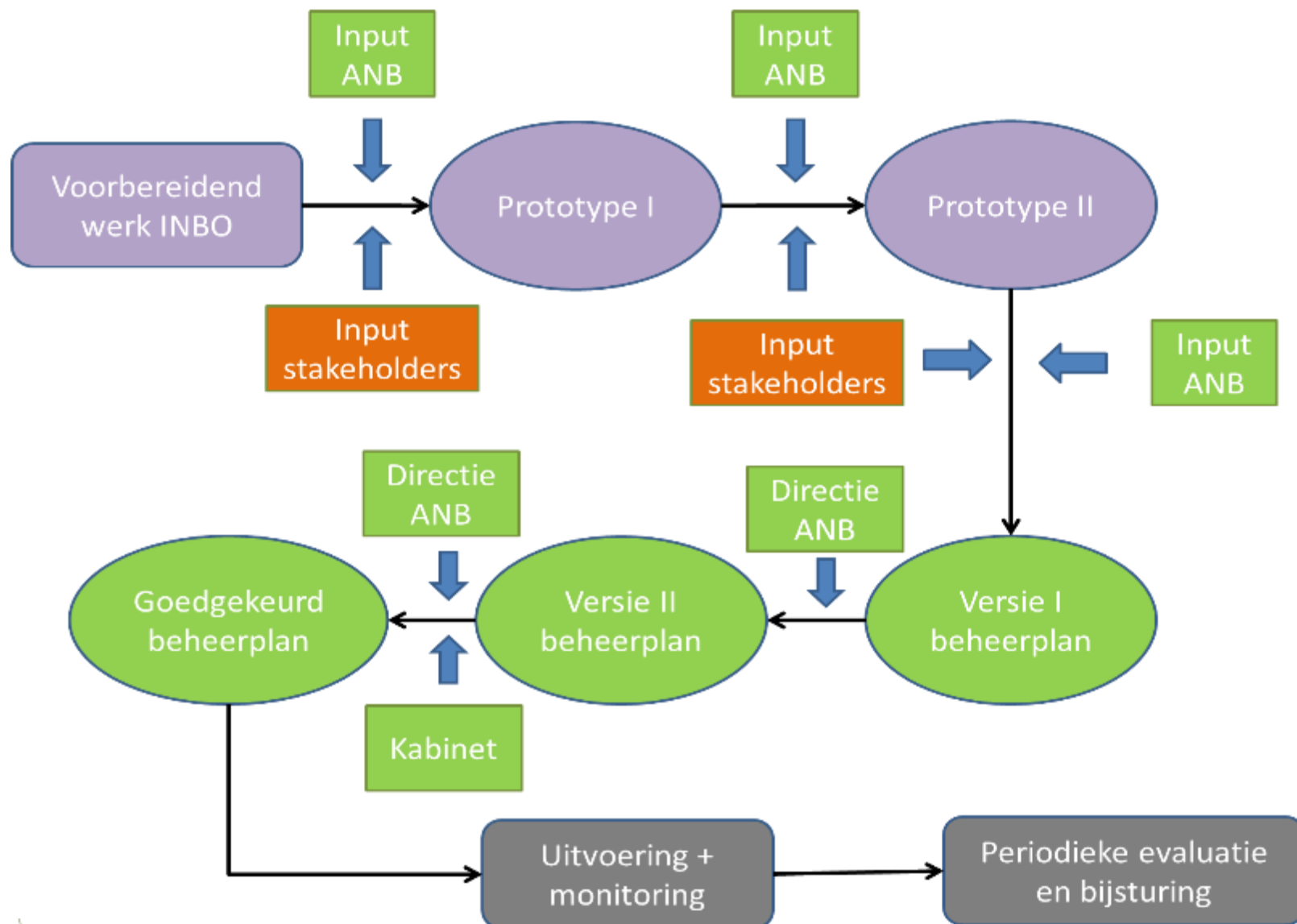
- Uitvoering van maatregelen
 - Aantal dagen jacht, preventieve maatregelen, ...
- Effect op de populaties
 - Aantal geschoten dieren,
 - Populatietrend
 - Populatiekenmerken (bio-indicatoren, populatiesamenstelling)
- Doelstellingen rond co-existentie
 - Zichtbaarheid voor breed publiek
 - Schade binnen / buiten Drongengoed
 - Bosverjonging
 - Landbouw
 - Verkeer
 - ...

Wetenschap, beleid & beheer

Voorlopige evaluatie traject

Positief

- Het wildbeheer is gebaseerd wetenschappelijk onderbouwd + uitgebreide monitoring
- Betrokkenheid van partners in het hele traject
- Helderere doelstellingen, stuurgroep & communicatie
- Eén beslissingsnemer: één specifiek gebied
- 3-jarige evaluatie: bijsturing mogelijk

Nadeel

- Wisselwerking tussen maatregelen binnen Drongengoed en buiten
- Weinig impact op uitvoering van maatregelen buiten het Drongengoed.

Vragen?

Link naar visie wildbeheer Drongengoed en documenten: <https://natuurenbos.be/aanpak-wildbeheer-drongengoed>

Dank medewerking/foto's vele vrijwilligers, partners omgeving Drongengoed, en verschillende medewerkers INBO en ANB

Vlaanderen
is natuur

Vlaanderen
is wetenschap

